

מדינת ישראל

משרד המשפטים

לשכת היועץ המשפטי לממשלה

תאריך: כ"ו אלול תשע"א

25 ספטמבר 2011

מס' מכתב: 2011-0004-8227

לכבוד

עו"ד דן יקיר ועו"ד לילה מרגלית

האגודה לזכויות האזרח בישראל

שלום רב,

הנדון: תקנות שעת חירום

סמך: פנייה מיום 19.9.11

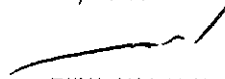
במענה לפנייתכם שבסמך, אבקש להשיבכם את הדברים הבאים:

1. רשויות המדינה נערכות מזה כמה שבועות לאפשרות התרחשותו של מצב חירום, כשמצבי החירום האפשריים נבדלים זה מזה בהיקפם, מידתם ועוצמתם. חלקם, אם יתממשו, עשויים להצריך גם התאמת הוראות הדין הקיימות לצרכי אותה העת, בהתאם לנסיבות, כפי שיתבררו אז.
2. בעת הזו, לא ניתן לנבא אם אכן יהא מצב חירום, וממילא גם לא ניתן לנבא איזה סוג והיקף התאמות של הדין תידרשנה, אם בכלל, כדי להתמודד עימו, ככל שיתרחש.
3. בשל תנאי אי-הוודאות נבחנות כיום מספר אפשרויות להתאמת הדינים לצורכי שעה אפשריים, כשאפשרויות אלה שונות זו מזו בסוגן והיקפן. הנחת העבודה היא כי רק אם וכאשר תבשיל השעה ניתן יהיה להחליט באופן מושכל אילו מבין האפשרויות אכן נחוצה, חיונית והולמת - מבחינה סוגה והיקפה - את צורכי אותה השעה.
4. במצב דברים זה - בו עצם קיומו של צורך בהתאמת הדינים וקל וחומר סוג והיקף ההתאמות שתידרשנה - לוט בערפל, טרם בשלה השעה לפעול לתיקון החקיקה הראשית.
5. אכן, לא מן הנמנע, כי היה ותבשיל השעה וניתן יהא להעריך באופן מושכל את סוג והיקף ההתאמות הנדרשות אזי לא תהא שהות מספקת להשלים הליך חקיקה ראשית של הכנסת. במקרה כזה תישקל האפשרות להתקין תקנות שעת חירום מכוח הסמכות הקבועה בסעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, אשר את תוכנן אנו בוחנים בימים אלה. מטבע הדברים, מהלך

של התקנת תקנות שעת חירום לא ייעשה אלא לאחר אישור היועץ המשפטי לממשלה את חיוניותן ומידתיותן ובשים לב לנדרש מצורכי השעה.

6. כמו כן, הנחה היועץ המשפטי לממשלה כי אם לא יהיה מנוס מהתקנת תקנות שעת חירום, אזי תישקל האפשרות שבסמוך לאחר התקנת התקנות תוגש לכנסת הצעת חוק ממשלתית, בנוסח התקנות, כדי שהכנסת תוכל לקיים את הדיון הציבורי ההולם ולהחליט בהקדם אם להחליף את התקנות בחוק רגיל, בנוסח התקנות או בנוסח שונה, או לבטל את התקנות במועד שתקבע [ור' לענין זה הנחיית יועץ מס' 2.3100 בנושא חקיקת משנה].
7. לא למותר לציין כי אם יותקנו בעתיד תקנות שעת חירום, הרי שלפי הוראת חוק-יסוד: הממשלה, הן יונחו על שולחן ועדת החוץ והבטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן, וכי מליאת הכנסת מוסמכת, בהחלטה של רוב חבריה או בחוק, לבטלן.

בכבוד רב,

אורן פונו, עו"ד

עוזר ליועץ המשפטי לממשלה

העתק:

מר משה לדור, פרקליט המדינה
 מר מייק בלס, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ)
 גבי אורית קורן, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
 מר רז נזרי, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי)
 מר יואל הדר, היועץ המשפטי למשרד לביטחון הפנים
 מר שאול גורדון, יועמ"ש משטרת ישראל